

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลาง
ของชุมชน

ผู้เขียน พระมหาพรประสงค์ พุทธจันทร์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร. วิโรจน์ อินทนนท์	ประธานกรรมการ
อ.ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยเลือกพื้นที่ศึกษา คือวัดในเขตตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมดจำนวน 7 วัด ได้แก่ วัดคูคำ วัดเกตการาม วัดเชตุพน วัดท่าสะอาด วัดเมืองกาย วัดศรีโคง และวัดสันป่าข่อย ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาวัดทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การศึกษาเอกสารและการศึกษาภาคสนาม และกำหนดประเด็นศึกษาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ทุกวัดได้ร่วมกันพัฒนาวัดทั้ง 6 ด้าน คือ การพัฒนาวัดด้านการปกครอง ได้มีการวางมาตรการและออกกฎระเบียบของวัดเป็นไปตามแบบแผนแห่งพระธรรมวินัยและกฎระเบียบของคณะสงฆ์ ให้พระภิกษุและสามเณรได้ยึดถือและประพฤติปฏิบัติตาม และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมพัฒนาวัดในรูปของคณะกรรมการวัด การพัฒนาวัดด้านการศาสนศึกษา ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนพระภิกษุและสามเณร ได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบการศึกษาต่าง ๆ ของคณะสงฆ์และการศึกษาตามอัธยาศัย ทางด้านพระสงฆ์วัดเชตุพน ได้จัดการเรียนการสอนพระ

ปรีชัตถกรรมทั้งแผนกธรรม แผนกบาลีและแผนกสามัญศึกษาให้แก่พระภิกษุและสามเณรด้วย การพัฒนาวัดด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้ให้ความอุปถัมภ์และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน และทุนอาหารกลางวัน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนแก่สถานศึกษา ได้บรรยายอบรมและเป็นครูพระช่วยสอนตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทางด้านพระสงฆ์วัดกุฎ้ำ วัดเกตการามและวัดท่าสะอาดได้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในวัด เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของเด็กเยาวชนในชุมชน และวัดเขตพนาได้ให้บริการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน การพัฒนาวัดด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ได้ดำเนินการเผยแผ่ศาสนาธรรมด้วยการเทศน์ การอบรมบรรยายให้แก่ประชาชนตามโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในวัดและนอกวัด และได้ร่วมกับประชาชนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและกิจกรรมประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่นเป็นประจำ ทางด้านพระสงฆ์วัดสันป่าข่อย ได้จัดกิจกรรมปาฐกถาธรรมให้แก่ประชาชนทุกวันอาทิตย์ในช่วงเช้าพรหม การพัฒนาวัดด้านการสาธารณูปการ ได้มีการก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุและศาสนสถาน ได้พัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในบริเวณวัดและอาคารสถานที่ของวัด และให้ประชาชนได้เข้ามาใช้อาคารสถานที่ของวัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านพระสงฆ์วัดเกตการามได้ร่วมกับประชาชนจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นในวัด เพื่อเป็นการอนุรักษ์โบราณวัตถุต่าง ๆ และเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชุมชน พระสงฆ์วัดท่าสะอาด วัดเมืองกาย และวัดสันป่าข่อยได้ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน ในด้านศิลปะการแสดงพื้นเมืองและดนตรีพื้นเมือง และการพัฒนาวัดด้านการสาธารณสงเคราะห์ ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ของวัด ได้จัดตั้งมูลนิธิเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวัด การศึกษาของเยาวชนและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรการกุศลต่าง ๆ และได้ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ เครื่องอุปโภคบริโภคแก่ประชาชนที่ยากไร้ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารและที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

การพัฒนาวัดของพระสงฆ์ทั้ง 6 ด้านนี้ มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสุขแก่ประชาชน ประชาชนได้ตระหนักและเห็นบทบาทความสำคัญของวัดและพระสงฆ์ เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและได้ให้ความช่วยเหลืออุปถัมภ์ทำนุบำรุงกิจการงานด้านต่าง ๆ ของวัด ประชาชนได้เข้ามาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่วัดอย่างสม่ำเสมอและเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ทำให้วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนและทำให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนตลอดไป

Independent Study Title	Roles of Monks in Developing Temples as a Center of Community	
Author	Phramaha Pornprasong Putthachan	
Degree	Master of Arts (Buddhist Studies)	
Independent Study Advisory Committee		
	Asst. Prof. Dr. Viroj Inthanon	Chairperson
	Lect. Dr. Somwang Kaewsufong	Member

ABSTRACT

The objective of independent study entitle “Roles of Monks in Developing Temples as a Center of Community” is to study the roles of monks in developing temples as a center of community. The selected study areas are 7 temples in the ecclesiastical administrative Tambon Watket, Amphur Muang, Chiang Mai. They are Wat Kukham, Wat Ketkaram, Wat Chetuphon, Wat Thasatoi, Wat Muangkai, Wat Srikhong, and Wat Sanpakhoi. The roles of monks in developing are to be studied in 6 aspects; they are governance, religious studies, public aiding studies, Dhamma propagation, religious construction and public aiding. Research methodology is qualitative one which is to be used on documentaries as well as field-works.

The studies results are as followings. The monks of all 7 temples have been developed their temples in accordance with designed plans in all 6 aspects. In the aspect of governance, all of them have their own rules and regulations corresponding to the Buddhist disciplines and ecclesiastical orders, by which monks and novices can observe and can be shared by Lay-people in the form of temple committee. In the aspect of religious studies, they sponsor monks and novices in the various systems of ecclesiastical and alternative studies. Some peculiarity among

them, however, is as following. Wat Chetuphon has provide ecclesiastical studies, Dhamma and Pali studies as well as general studies for monks and novices, In the aspect of public aiding studies, sponsoring them with scholarship, lunchen, instrument teaching media and sending monks to teach morality in various schools. Wat Kukham, Wat Ketkaram, and Wat Thasatoi has initiated temple schools to educate youth of the community. Wat Chetuphon also provides local wisdom school of traditional medicine for public. In the aspect of Dhamma propagation, all of them provide Dhamma preaching and Dhamma lectures to the people from time to time in the various places and occasions. They also celebrate in very auspicious days as well as in the important local festivals in which many folks come to participated. Wat Sanpakhai has provide Dhamma lecture every Sunday in the period of Buddhist Lent. In the aspect of religious construction, they make construction as well as restoration of religious objects and buildings developing temple's landscape to be move pleasurable for the people. Wat Ketkaram has been initiate temple museum by which various kinds of antiques have been collected to be a study center of the public. Wat Thasatoi, Wat Muangkai, and Wat Sanpakhoi has promote the local arts and culture by succeeding local show and music. In the aspect of public aiding, they assist and help the people of the community as well as government sectors and private sectors in various forms. They form the foundation to promote youth and to support the education institutions. They also provide funds and necessary things for the people in need, living far away and local people and who faced with disaster.

To develop the temples with these 6 aspect to be made by those monks has aimed at providing good and happiness to the people. People who realize the role of monks and temples, having faith on them, will help them in a reciprocal way. And their numbers increase more and more. This is the way to make temples to be center community for them.